

कृषि गुरुकुल योजना व पंडीत दिनदयाळ उपाध्याय कृषि मार्गदर्शक या प्रस्तावित योजनांमधील कार्यक्रम आत्मा या केंद्र पुरस्कृत योजनेंतर्गत जिल्हाधिकारी यांच्या अध्यक्षतेखाली आत्मा या स्वायत्त संस्थामार्फत राबविण्याबाबत..

महाराष्ट्र शासन

कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग

शासन निर्णय क्रमांक: संकीर्ण २०१६/प्र.क्र.३९/३-अ,

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,

मंत्रालय विस्तार भवन, मुंबई ४०० ०३२.

दिनांक : २३ मार्च, २०१७

वाचा-१) कृषि सहसंचालक (विप्र -२) , कृषि आयुक्तालय , पुणे यांचे पत्र क्र. जा.क्र./

कृमावि/विप्र४/कृ न.यो/२६०/ २०१६ , दि. २६.४.२०१६

२) संचालक (आत्मा), कृषि आयुक्तालय, पुणे यांचे पत्र जा. क्र. संचा. आत्मा /

प्रशि./विप्र५/ गुरुकुल/१४०/२०१६ ,दि.३ मे, २०१६

प्रस्तावना :-

सन २०१६-१७ च्या अर्थसंकल्पीय अधिवेशनात कृषि गुरुकुल योजना व पंडित दिनदयाळ उपाध्याय कृषि मार्गदर्शक योजना या दोन योजनांची घोषणा करण्यात आली होती . या योजनांपैकी कृषि गुरुकुल योजनेंतर्गत - जिल्ह्यातून ३ यशस्वी , प्रगतीशील व प्रयोगशील शेतक-यांची निवड करून त्यांच्या माध्यमातून इतर इच्छुक २५ शेतक-यांना कृषि तंत्रज्ञानाचा प्रचार व प्रसार करणे व या प्रशिक्षित शेतक-यांमार्फत त्यांच्या भागातील इतर शेतक-यांना या कृषि तंत्रज्ञानाचा प्रचार व प्रसार करणे या घटकाचा समावेश करण्यात आला होता . तर पंडित दिनदयाळ उपाध्याय कृषि मार्गदर्शक योजनेंतर्गत कृषि क्षेत्रातील विविध योजना / उपक्रम घडामोडी , संशोधन तंत्रज्ञान इ.बाबींची माहिती एकाच ठिकाणी उपलब्ध करणे या घटकाचा समावेश होता. या योजनांचे प्रस्ताव कृषि व नियोजन विभागाकडून तपासण्यात आले असता दोन्ही योजनांमधील प्रस्तावित कार्यक्रम व सद्यःस्थितीत राज्यामध्ये राबविण्यात येणाऱ्या केंद्र पुरस्कृत आत्मा या योजनेंतर्गत शेतकरी प्रशिक्षण विषयक विस्तृत राबविण्यात येणारे कार्यक्रम यांची द्विरुक्ती होत असल्याचे निदर्शनास आले . तत्संबंधात राज्याची मर्यादित साधनसंपत्ती विचारात घेता सदर योजनांची द्विरुक्ती टाळून या दोन्ही योजना सध्या कार्यरत असलेल्या आत्मा योजनेत समाविष्ट करून एकत्रित राबविण्याची बाब विचाराधीन होती. तदनुषंगाने शासनाने खालील निर्णय घेतला आहे.

शासन निर्णय :-

कृषि गुरुकुल योजना व पंडित दिनदयाळ उपाध्याय कृषि मार्गदर्शक योजना या दोन योजना स्वतंत्रपणे न राबविता सदर दोन योजनांमधील प्रस्तावित कार्यक्रम सध्या चालू असलेल्या आत्मा या केंद्र पुरस्कृत योजनेंतर्गत जिल्हाधिकारी यांच्या अध्यक्षतेखाली आत्मा या स्वायत्त संस्थामार्फत राबविण्याबाबत शासनाने निर्णय घेतला आहे.

२. तदनुसार खरीप २०१७ पासून कृषि सहाय्यक यांनी त्यांच्या कार्यक्षेत्रामध्ये राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियान अंतर्गत समाविष्ट पिकांचा व कापूस पिकांसाठी प्रत्येकी एक प्रात्यक्षिक समूह Cluster आयोजित करण्याची जबाबदारी देण्यात येत आहे. तसेच गटशेती योजना अंतर्गतही योजना अंतर्गतही ४० ते ५० हेक्टर चे Cluster वर आधुनिक शेतीला प्रोत्साहन देणेचा विशेष कार्यक्रम राबविण्यात येणार आहे. अशा Cluster करिता कृषि तंत्रज्ञानाच्या विस्ताराकरिता आवश्यकतेनुरूप कृषि तज्ञ, प्रगतीशील शेतकरी व पिकनिहाय उत्तम माहिती असणाऱ्या बेरोजगार कृषि पदवीधर

यांची सेवा कृषि मार्गदर्शक व तंत्रज्ञान व्यवस्थापक म्हणून उपलब्ध करून देण्यात येईल. अशा तंत्रज्ञानाच्या सेवा शेतकरी गट यांना वापरण्याची मुभा राहिल. अशा तंत्रज्ञानाच्या मदतीने शेतकरी Cluster मध्ये Target पिकांची उत्पादकता हंगामपूर्वी ठरविण्यात आलेले उद्दिष्ट प्रमाणे वाढविणे अपेक्षित आहे. जेणेकरून त्या पिकांची शेती आर्थिकदृष्ट्या लाभदायक ठरेल व शेतकरी आर्थिकदृष्ट्या सक्षम होऊ शकेल.

३. वरीलप्रमाणे कृषि विस्तार करिता, निवडक शेतकरी गटांसोबत कार्य करणारे कृषि मार्गदर्शक व तंत्रज्ञान व्यवस्थापकांना आत्मा योजनेंतर्गत कृषिक समूहाच्या मार्फत त्या हंगामाच्या कालावधीकरिता विहित मापदंडाप्रमाणे मानधन देण्यात येईल.

४. हंगामाच्या शेवटी पिक कापणी प्रयोगाद्वारे प्रत्यक्ष त्या गटांमध्ये पिकांचा प्रति हेक्टरी उत्पादनाचा आकडा निश्चित करण्यात येईल व उत्पादक शेतकऱ्यांना त्या पिकाच्या किमान हमी दराप्रमाणे परिगणित प्रतिहेक्टरी उत्पन्न Scale of Finance पेक्षा १० ते २० % जास्त असल्यास अशा कृषि मार्गदर्शक व तंत्रज्ञान यांची सेवा पुढील हंगामासाठी अग्रक्रमाने उपलब्ध करून देण्यात येईल.

५. हा आदेश नियोजन विभाग यांच्या सहमतीने अनौपचारिक संदर्भ क्र.२३६/ १४३१, दि.७.१.२०१७ व अनौपचारिक संदर्भ क्र.२४९/१४३१, दि.२४.१.२०१७ अन्वये व त्या विभागाच्या सहमतीने निर्गमित करण्यात येत आहे.

हा शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१७०३२३१६४८०९५७०१ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(विक्रम ढमाळ)

कक्ष अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रति -

- १) आयुक्त (कृषि) कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे तथा राज्य नोडल अधिकारी आत्मा.
- २) संचालक (आत्मा), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे

प्रत-

- १) मा.राज्यपाल यांचे सचिव
- २) मा.मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव
- ३) मा.उपमुख्यमंत्री यांचे सचिव
- ४) मा.मंत्री (कृषि) यांचे खाजगी सचिव
- ५) मा.राज्यमंत्री (कृषि) यांचे खाजगी सचिव
- ६) मा.मुख्य सचिव
- ७) सर्व विभागीय आयुक्त.
- ८) सर्व जिल्हाधिकारी तथा अध्यक्ष, जिल्हा नियामक मंडळ (आत्मा)
- ९) सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद उपाध्यक्ष, जिल्हा नियामक मंडळ (आत्मा)

- १०) कुलगुरु, मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी,
- ११) कुलगुरु, डॉ.पंजाबराव देशमुख कृषि विद्यापीठ, अकोला,
- १२) कुलगुरु, महात्मा फुले कृषि विद्यापीठ, राहुरी, जि. अहमदनगर,
- १३) कुलगुरु, डॉ.बाळासाहेब सावंत कोंकण कृषि विद्यापीठ, दापोली, जि. रत्नागिरी,
- १४) सर्व संचालक, महाराष्ट्र राज्य, कृषि आयुक्तालय, पुणे
- १५) महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र-१ मुंबई, महाराष्ट्र २ नागपूर
- १६) महालेखापाल, (लेखा परिक्षा) महाराष्ट्र-१ मुंबई, महाराष्ट्र २ नागपूर
- १७) महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क अधिकारी, मुंबई.
- १८) संचालक, वनामती, व्ही.आय.पी रोड, धरमपेट, नागपूर
- १९) वित्त विभाग / अर्थ १३/ व्यय १/ अर्थ १९ , मंत्रालय , मुंबई
- २०) नियोजन विभाग/ कार्या. १४३१ मंत्रालय, मुंबई
- २१) सर्व विभागीय कृषि सहसंचालक
- २२) सर्व जिल्ह्यांचे प्रकल्प संचालक, आत्मा
- २३) सर्व जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी
- २४) सर्व कृषि विकास अधिकारी, जिल्हा परिषद.
- २५) कृषि व पदुम विभाग/ कार्या.२ अ,
- २६) निवड नस्ती /कार्या.३ अ कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई.